

Anonymizované znenie

Preklad

C-566/19 – 1

Vec C-566/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

25. júl 2019

Vnútroštátny súd:

Cour d'appel

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

9. júl 2019

Odvolaťel':

JR

[*omissis*]

LA CHAMBRE DU CONSEIL DE LA COUR D'APPEL
(ODVOLACÍ SÚD) (NEVEREJNÉ ZASADNUTIE)

JR vyhlásením podaným 19. júna 2019 do súdnej kancelárie Tribunal d'arrondissement (Prvostupňový súd) v Luxemburgu podal riadne odvolanie proti uzneseniu vydanému v ten istý deň na neverejnom zasadnutí Tribunal d'arrondissement (Prvostupňový súd) [*omissis*], ktorým uvedený súd:

- vyhlásil, že nemá právomoc pri rozhodovaní o návrhu na vyhlásenie neplatnosti európskeho zatykača vydaného voči JR,

[*omissis*]

a konštatoval, že je potrebné odovzdať JR francúzskym orgánom na účely trestného stíhania za trestné činy uvedené v európskom zatykači z 24. apríla 2019, ktorý vydala Virginie BRELURUT, námestníčka prokurátora pri Tribunal de Grande Instance de Lyon (Prvostupňový súd Lyon).

[*omissis*]

Odvolaateľ sa po prvé domnieva, že jeho odovzdanie by malo byť zamietnuté, lebo prvostupňový súd na neverejnom zasadnutí nerozhodol v zákonnej lehote. Ďalej navrhuje vyhlásenie neplatnosti európskeho zatykača z dôvodu, že orgán, ktorý vydal európsky zatykač, nie je „súdnym orgánom“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002, keďže francúzska prokuratúra môže podľa názoru odvolateľa podliehať nepriamym pokynom zo strany výkonnej moci a tento zásah je v rozpore s kritériami stanovenými Súdny dvorom Európskej únie (SDEÚ), ktoré zakazujú akýkoľvek vplyv, či už priamy alebo nepriamy, výkonnej moci na orgán vydávajúci európsky zatykač. Subsidiárne navrhuje položiť SDEÚ prejudiciálnu otázku.

Zástupca Parquet général (Generálna prokuratúra) navrhuje zamietnuť odvolacie dôvody. Domáha sa určenia, že vydávajúci orgán, hoci ide o prokuratúru, spĺňa kritérium nezávislosti, ktoré vymedzil SDEÚ. Domnieva sa však, že v prípade čo i najmenšej pochybnosti v súvislosti s týmto kritériom je potrebné položiť prejudiciálnu otázku.

[*omissis*] [zamietnutie prvého odvolacieho dôvodu založeného na nedodržaní zákonnej lehoty]

SDEÚ v dvoch rozsudkoch z 27. mája 2019 poskytol výklad pojmu „vydávajúci súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania

osôb medzi členskými štátmi zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 [rozsudky z 27. mája 2019, OG a PI (Prokuratúry v Lübecku a v Zwickau), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, a PF (Generálny prokurátor Litvy), C-509/18, EU:C:2019:457].

Konštatoval:

- Hoci v súlade so zásadou procesnej autonómie môžu členské štáty podľa svojho vnútroštátneho práva určiť „súdny orgán“, ktorý má právomoc vydať európsky zatykač, význam a rozsah tohto pojmu nemožno ponechať na posúdenie každého členského štátu.
- Výraz „súdny orgán“, ktorý sa nachádza v tomto ustanovení, neoznačuje len sudcov alebo súdy členského štátu, ale v širšom zmysle sa môže vzťahovať aj na orgány, ktoré sa podieľajú na výkone spravodlivosti v trestných veciach v tomto členskom štáte, na rozdiel najmä od správnych orgánov alebo policajných orgánov, ktoré sú súčasťou výkonnej moci.
- Z toho vyplýva, že pojem „súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 by mohol zahŕňať aj orgány členského štátu podieľajúce sa na výkone spravodlivosti v trestných veciach v tomto členskom štáte bez toho, aby boli nevyhnutne sudcami alebo súdmi, a orgán, akým je prokurátor, ktorý má v trestnom konaní právomoc viesť trestné stíhanie voči osobe podozrivej zo spáchania trestného činu s cieľom podať na ňu obžalobu pred súdom, musí byť považovaný za orgán podieľajúci sa na výkone spravodlivosti v dotknutom členskom štáte.
- Systém európskeho zatykača zahŕňa dvojúrovňovú ochranu procesných a základných práv, ktoré musí mať požadovaná osoba.

Druhá úroveň ochrany práv dotknutej osoby spočíva v tom, že súdny orgán príslušný podľa vnútroštátneho práva na vydanie európskeho zatykača preveruje predovšetkým dodržiavanie nevyhnutných podmienok pre jeho vydanie a skúma, či s ohľadom na osobitosti každého konkrétneho prípadu je vydanie uvedeného zatykača primerané.

- „Vydávajúci súdny orgán“ tak musí byť schopný vykonávať túto úlohu objektívne a zohľadňovať všetky skutočnosti v prospech a neprospech a bez toho, aby bol vystavený riziku, že jeho rozhodovacia právomoc bude podliehať vonkajším usmerneniam alebo pokynom najmä zo strany výkonnej moci, aby neexistovali nijaké pochybnosti o tom, že rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača pochádza od tohto orgánu a nie v konečnom dôsledku od výkonnej moci.
- Vydávajúci súdny orgán musí pri vykonávaní svojich úloh súvisiacich s vydaním európskeho zatykača konať nezávisle, pričom táto nezávislosť si vyžaduje, aby existovali štatutárne a organizačné pravidlá, ktoré dokážu zabezpečiť, aby súdny orgán vydávajúci zatykač nebol pri prijímaní

rozhodnutia o vydaní takéhoto zatykača vystavený akémukoľvek riziku, že bude podliehať najmä individuálnym pokynom zo strany výkonnej moci.

- Okrem toho ak právny poriadok vydávajúceho členského štátu priznáva právomoc vydať európsky zatykač orgánu, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je sudcom ani súdom, potom rozhodnutie o vydaní takéhoto zatykača, a najmä primeranosť takéhoto rozhodnutia by mali byť v uvedenom členskom štáte preskúmateľné súdom v rámci postupu, ktorý spĺňa všetky požiadavky účinnej súdnej ochrany.

Na základe toho dospel k záveru, že pojem „vydávajúci súdny orgán“ v zmysle rámcového rozhodnutia sa nevzťahuje na prokuratúru členského štátu, ktorá je pri prijímaní rozhodnutia o vydaní európskeho zatykača vystavená riziku, že bude priamo alebo nepriamo podliehať individuálnym usmerneniam alebo pokynom zo strany orgánu výkonnej moci, akým je minister spravodlivosti, tento pojem sa však vzťahuje na generálnu prokuratúru členského štátu, ktorá ako orgán štrukturálne nezávislý od súdnej moci má právomoc viesť trestné stíhania a ktorej postavenie v tomto členskom štáte jej pri vydávaní európskeho zatykača poskytuje záruku nezávislosti vo vzťahu k výkonnej moci.

Zástupca Parquet général (Generálna prokuratúra) tvrdí, že francúzska prokuratúra spĺňa požiadavky SDEÚ vzhľadom na to, že od prijatia loi n° 2013-669 du 25 juillet 2013 (zákon č. 2013-669 z 25. júla 2013) článok 30 francúzskeho code de procédure pénale (Trestný poriadok) výslovne vylučuje možnosť vydávania pokynov pre prokuratúru v individuálnych veciach zo strany ministra spravodlivosti.

Je pravda, že podľa článku 30 francúzskeho Trestného poriadku v aktuálne platnom znení vyplývajúcom zo zákona z 25. júla 2013 francúzsky minister spravodlivosti nesmie vydávať nijaké pokyny pre prokurátorov v individuálnych veciach. Môže im však vydávať všeobecné pokyny.

Dalo by sa teda konštatovať, že z formálneho hľadiska francúzska prokuratúra spĺňa kritériá nezávislosti stanovené v citovaných rozsudkoch Súdneho dvora Európskej únie, keďže prokurátor republiky je chránený pred individuálnymi pokynmi výkonnej moci.

Opačný názor však má generálny advokát Súdneho dvora Európskej únie Campos Sánchez-Bordona a vyjadril ho v návrhoch prednesených 30. apríla 2019 [vo veciach OG a PI (Prokuratúry v Lübecku a v Zwickau), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:337], v ktorých pripomína: „Predpokladom tejto nezávislosti vnútroštátneho orgánu, ktorý vydáva európsky zatykač, pritom je, že dotknutý orgán vykonáva svoje úlohy samostatne, nikomu hierarchicky nepodlieha alebo nie je podriadený a od nikoho neprijíma príkazy alebo inštrukcie, bez ohľadu na ich pôvod, čím je chránený pred vonkajšími zásahmi alebo tlakmi, ktoré by mohli ohroziť nezávislosť rozhodovania jeho členov a ovplyvniť ich rozhodnutia.“ (bod 87 týchto návrhov).

Práve s tým by mohol byť v rozpore hierarchický vzťah najmä medzi generálnou prokuratúrou a prokuratúrami pri francúzskych súdoch, pričom článok 36 francúzskeho Trestného poriadku stanovuje, že *„generálny prokurátor môže prokurátorom republiky prostredníctvom písomných pokynov vložených do spisu nariadiť, aby začali stíhanie alebo nariadili jeho začatie, prípadne aby podali na príslušný súd také písomné návrhy, ktoré generálny prokurátor považuje za vhodné.“*

Generálny advokát ďalej spresňuje: *„Nezávislosť je nezlučiteľná s akýmkoľvek hierarchickým vzťahom alebo vzťahom podriadenosti voči tretím subjektom“. Nositelia súdnej moci sú tiež nezávislí vo vzťahu k vyšším súdom, ktoré síce môžu následne preskúmať a zrušiť ich rozhodnutia, no nemôžu im nariadiť, ako majú rozhodnúť.“* (bod 96 jeho návrhov).

V rozsudku *Moulin v. Francúzsko* z 23. novembra 2010 Európsky súd pre ľudské práva potvrdzujúc rozsudok *Medvedev v. Francúzsko* z 29. marca 2010, ktorý sa týkal toho, že *prokurátor republiky nemá postavenie „súdneho orgánu“, konštatuje porušenie článku 5 ods. 3 Dohovoru z dôvodu, že „prokurátori vo Francúzsku nespĺňajú požiadavku nezávislosti voči výkonnej moci, ktorá podľa ustálenej judikatúry patrí rovnako ako nestrannosť medzi záruky vlastnej autonómneho pojmu „úradná osoba, [splnomocnená zákonom na výkon súdnej právomoci]“ v zmysle článku 5 ods. 3“.*

Európsky súd pre ľudské práva v tomto rozsudku *„v prvom rade konštatuje, že všetci sudcovia a prokurátori síce zastupujú súdny orgán uvedený v článku 66 ústavy, z vnútroštátneho práva však vyplýva, že na sudcov sa vzťahuje iný režim než na prokurátorov. Všetci prokurátori podliehajú spoločnému nadriadenému, strážcovi pečate, ministrom spravodlivosti, ktorý je členom vlády, a teda predstaviteľom výkonnej moci. Na rozdiel od sudcov nie sú neodvolateľní podľa článku 64 ústavy. Pracujú pod vedením a kontrolou svojich nadriadených v rámci prokuratúry a pod autoritou strážcu pečate, ministra spravodlivosti. Podľa článku 33 Trestného poriadku je prokurátor povinný podávať písomné návrhy v súlade s pokynmi, ktoré sú mu vydané za podmienok stanovených v článkoch 36, 37 a 44 Trestného poriadku, hoci môže slobodne rozvíjať svoje ústne pripomienky, ktoré považuje za vhodné pre dobro spravodlivosti“* (bod 56 rozsudku), a *„pripomína, že záruky nezávislosti vo vzťahu k výkonnej moci a k účastníkom konania najmä vylučujú následné konanie prokurátora voči navrhovateľovi v trestnom konaní“* (bod 58 rozsudku).

Je síce pravda, že ako už bolo uvedené, od reformy z roku 2013 francúzsky minister spravodlivosti nemôže prokurátorom vydávať pokyny v individuálnych veciach, ostatné konštatovania Európskeho súdu pre ľudské práva sú však naďalej aktuálne, najmä konštatovanie neexistencie záruky nezávislosti a nestrannosti prokurátora vo vzťahu k stíhanej a hľadanej osobe, keďže pre prokuratúru je typická najmä nedeliteľnosť: členovia jednej prokuratúry tvoria nedeliteľný celok; úkon vykonaný jedným prokurátorom je vykonaný v mene celej prokuratúry,

a teda sa môžu vzájomne nahrádzať alebo byť nahradení v priebehu celého konania.

V prejednávanej veci treba konštatovať, že prokuratúra pri Tribunal de grande instance de Lyon (Prvostupňový súd Lyon) začala sťažanie voči odvolateľovi, zatiaľ čo člen tej istej prokuratúry vydal predmetný európsky zatykač.

Vzhľadom na tieto úvahy a na judikatúru SDEÚ, ktorú predstavujú rozsudky z 27. mája 2019, treba odpovedať na otázku, či francúzska prokuratúra v prejednávanej veci spĺňa kritériá nezávislosti a nestrannosti potrebné na to, aby mohla vydať európsky zatykač, keďže systém európskeho zatykača zahŕňa dvojúrovňovú ochranu procesných a základných práv, ktoré musí mať požadovaná osoba, a príslušný súdny orgán určený vo Francúzsku na vydávanie európskych zatykačov, ktorý má za úlohu kontrolovať dodržiavanie podmienok nevyhnutných na vydanie európskeho zatykača a skúmať jeho primeranosť vo vzťahu k okolnostiam trestnej veci, je zároveň orgánom činným v trestnom konaní v tej istej veci.

Keďže správne uplatňovanie práva Európskej únie je vecou verejného poriadku a v prejednávanej veci nie je natoľko jednoznačné, aby nevyvolávalo nijaké dôvodné pochybnosti, je potrebné [omissis] položiť SDEÚ na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prejudiciálnu otázku uvedenú vo výroku tohto rozsudku.

Z TÝCHTO DÔVODOV

[omissis]

tento súd prerušuje konanie, kým Súdny dvor Európskej únie nerozhodne o tejto prejudiciálnej otázke:

„Je možné francúzsku prokuratúru pri súde vykonávajúcom vyšetrovanie alebo rozhodujúcom vo veci, ktorá má vo Francúzsku na základe práva tohto štátu právomoc na vydávanie európskych zatykačov, považovať za vydávajúci súdny orgán v autonómnom zmysle podľa článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002, pokiaľ má za úlohu kontrolovať dodržiavanie podmienok nevyhnutných na vydanie európskeho zatykača a skúmať jeho primeranosť vo vzťahu k okolnostiam trestnej veci a zároveň je orgánom činným v trestnom konaní v tej istej veci?“

[omissis] [podpisy]